

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/49/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214208776
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214208776.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Zlatice Javorovej a sudcov JUDr. Daši Kontríkovej a JUDr. Martina Holiča v právnej veci žalobkyne: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpenej splnomocnenkyňou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: S. E., nar. XX. X. XXXX, bytom Z. XXXX/XX, H., XXX XX B. Q., o zaplatenie 1.322,50 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 10. júla 2014 č. k. 8C/139/2014-63 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol a II. žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 101 ods. 2 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 1 ods. 1, § 2 písm. a/, § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 až 3 a ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona SNR č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej aj „ZoSÚ“); § 52 ods. 1 až 4, § 517 ods. 1 a 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení účinnom od 1.5.2014 (ďalej len „ZOS“); čl. 5 Všeobecných obchodných podmienok VÚB a.s. (ďalej len „VOP“), vecne dôvodil, že právna predchodkyňa žalobkyne a žalovaná uzavreli 20.1.2009 písomnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere s úverovým rámcem 597,49 eur, čo vyplýva zo žiadosti o vydanie pôžičkovej karty, v zmluve nie je dohoda o úrokoch a poplatkoch, žalovaný vyčerpala 1 590 eur a v zmysle VOP jej boli účtované poplatky 276,68 eur a úrok 368,94 eur, spolu 2 235,62 eur, žalovaná vykonala úhrady 619,44 eur, rozdiel predstavuje sumu 1 616,18 eur. Žalovaná naposledy čerpala z karty 18.8.2010. Mal za to, že medzi účastníkmi ide o spotrebiteľský vzťah zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorý sa riadi aj ust. O. z. a ZOS. Vykonaným dokazovaním mal preukázať, že medzi účastníkmi nebola uzavretá žiadna zmluva ani dohoda o úrokovej sadzbe, o úrokoch a poplatkoch, žalobkyňa v tomto smere neunesla dôkazné bremeno o existencii platnej dohody o úrokoch a poplatkoch. Podľa ust. § 4 ods. 5/ ZoSÚ tak dodávateľ - právna predchodkyňa žalobkyne nemala právo na úroky a poplatky, pretože tieto neboli uvedené v zmluve, z ktorého dôvodu nemala ani právo tieto postúpiť zmluvou o postúpení pohľadávky na žalobkyňu a žalovaná nemala a ani nemá povinnosť tieto úroky a poplatky pre absenciu dohody o nich zaplatiť. Platby vykonané žalovanou však boli žalobkyňou (resp. jej predchodkyňou) nesprávne započítané nielen na úhradu istiny, ale aj na úhradu poplatkov a úrokov, hoci správne mali byť započítané jedine a výlučne na úhradu dlhu na istine úveru. Ďalším dôvodom, pre ktorý žalobkyňa nemá právo na

úroky a poplatky je skutočnosť, že zmluva neobsahuje všetky náležitosti, ktoré by obsahovať mala, nie je v nej uvedená adresa predajcu, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť svoju reklamáciu alebo sťažnosť, nie je uvedená konečná splatnosť úveru, ročná úroková sadzba, výška, počet a termíny splátok istiny, výška, počet a termíny splátok poplatkov, výška, počet a termíny splátok úrokov, chýba aj údaj o RPMN (ročnej percentuálnej miere nákladov), absentujú v nej teda náležitosti podľa § 4 ods. 2 písm. d/, g/, h/, i/ j/ ZoSÚ. Žalobkyňa bola súdom vyzvaná na špecifikáciu žalovanej sumy tak, aby bolo možné prepočítať jej správnosť, ako dospela k jednotlivým čiastkovým nárokom, akým spôsobom boli úhrady žalovanej započítané na jednotlivé čiastkové nároky a v akej sume, avšak žalobkyňa v tomto smere žalobu nedoplnila, zaslala síce špecifikáciu, ale z tejto požadované nevyplývalo, z ktorých dôvodov nebolo možné vôbec posúdiť dôvodnosť či nedôvodnosť žaloby, okrem rozdielu medzi sumou celkom čerpanou a sumou celkom uhradenou, teda sumou 970,56 eur. Nebolo možné posúdiť, či žalobkyňa má právo alebo nie na to, čo žaluje a z akého právneho titulu, či je žalovaná povinná zaplatiť to, čo žaluje žalobkyňa alebo nie a z akého titulu, nebolo možné to prepočítať a ani posúdiť tvrdenia žalobkyne o dôvodnosti žalovanej sumy, keď nestačí len tvrdiť, že žalovaná niečo dlhuje, je nutné každé tvrdenie, teda aj tvrdenie o existencii dlhu preukázať, k čomu však nestačí predložiť len výpis z pôžičkovej karty a doklady, ktoré žalobkyňa predložila, keďže z týchto listín nevyplýva dlh, ktorý si v konaní žalobkyňa uplatňuje a ani čiastkové nároky, z čoho vyplýva záver súdu, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno o svojich tvrdeniach, keď nešpecifikovala spôsobom dostatočným a preskúmateľným ako k žalovanej sume dospela, ako ju vypočítala. Žalovaná naposledy čerpala finančné prostriedky dňa 18.0.2010, dňom nasledujúcim, teda dňom 19.8.2010 si právna predchodkyňa žalobkyne mohla prvýkrát uplatniť právo na vrátenie aj na posledné čerpanie, skôr čerpané prostriedky si mohol uplatniť ešte skôr, najneskôr od tohto dátumu začala plynúť lehota na premlčanie. Súd prvého stupňa sa nestotožnil s názorom žalobkyne (opretým o rozhodnutie najvyššieho súdu, týkajúce sa zmluvy ešte z obdobia pred rokom 2005), že na vec sa vzťahuje 4-ročná premlčacia doba podľa Obch. z. (Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), mal za to, že na vec sa vzťahuje aj úprava O. z., čo vyplýva aj z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. I. ÚS 402/2013-10 z 19.6.2013, ktoré vychádza z toho, že sa má aplikovať zákonná úprava premlčania podľa zákonných ust. O. z.. Z ust. § 52 ods. 2 O. z., platného a účinného už v čase uzavretia zmluvy účastníčok, vyplýva, že v prospech spotrebiteľa sa použijú nielen ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ale aj všetky iné zákonné ustanovenia O. z., ak sú na prospech spotrebiteľa a zákonné ustanovenie o premlčaní podľa O. z. je na prospech spotrebiteľa, lebo určuje lehotu kratšiu na premlčanie ako zákonná úprava podľa Obch. z.. Uzavrel, že ak lehota na plnenie začala plynúť 19.8.2010, trojročná lehota potom uplynula dňa 19.8.2010 (správne 2013, poznámka odvolacieho súdu), uplynula teda skôr ako žalobkyňa podala žalobu v tejto veci (29.4.2014). Na premlčanie musí podľa § 5b ZOS súd prihliadnuť z úradnej povinnosti bez ohľadu na to, či niekto vznesie námietku premlčania alebo nie. Keďže ZOS neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia, bolo nutné aplikovať § 5b aj na danú vec bez ohľadu na to, že právny vzťah vznikol pred jeho účinnosťou a bez ohľadu na to, že nárok z neho bol uplatnený taktiež pred jeho účinnosťou. Keďže nárok žalobkyne je premlčaný, nemá právo na úhradu žalovanej sumy a to ani rozdielu medzi sumou celkom čerpanou a sumou celkom uhradenou, ani na úroky z omeškania z nej, pretože žalovaná s plnením žalovanej sumy nie je v omeškaní, z ktorých dôvodov žalobu ako nedôvodnú bez ďalšieho dokazovania zamietol. Rozhodnutie o trovách konania právne odôvodnila ust. § 142 ods. 1/ O.s.p., vecne plným procesným úspechom žalovanej v konaní a neuplatnením si žalovanou náhrady trov konania.

Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podala včas odvolanie iba žalobkyňa s návrhom na jeho zmenu vyhovením žalobe žalobkyne. Namietala nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočné zistenie skutkového stavu. Nestotožnila sa s tvrdením súdu, že nepreukázala svoj uplatnený nárok čo do dôvodu a výšky, poukázala na zásadu kontradiktórnosti konania, keď aj na žalovanej bolo, aby preukázala, v akej výške dlžnú sumu uhradila, pričom žalovaná žalobný návrh nijakým spôsobom nespochybnila. Mala za to, že v rozhodnutí absentuje zásada spravodlivosti, nakoľko žalobkyňa, resp. jej právna predchodkyňa si splnili svoju zmluvnú povinnosť a poskytli pre potreby žalovanej finančné prostriedky, pričom žalovaná si svoje povinnosti neplnila a neboli vrátené žalobkyňi minimálne v sume 970,56 eur (rozdiel poskytnutej a vrátenej sumy), na čo poukázal aj súd prvého stupňa. Nesúhlasila s tým, že súd v danom prípade postupoval podľa § 5b ZOS, ktoré nadobudlo účinnosť 1.5.2014. Poukázala na čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 4, čl. 20 ods. 1, čl. 46, čl. 47 ods. 3, čl. 125 ods. 1 písm. a/ a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 3 ods. 1, čl. 11 ods. 1, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, čl. 1 Dodatkového protokolu o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 24.5.1995 PL.ÚS 16/95 a z 3.3.1996 PL.ÚS 36/95, z 8.3.2011 III.ÚS 348/06-42.

Mala za to, že aplikáciou ustanovenia § 5b dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu, k porušeniu zákazu diskriminácie, k porušeniu ochrany pred svojvoľným zásahom štátnej moci, k narušeniu práva na majetok a ochranu vlastníckeho práva, k porušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu a k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania. V plnej miere sa stotožnila s názorom sudcu Ústavného súdu SR Milana L'alíka, že zákonodarca a súdy Slovenskej republiky v oblasti ochrany spotrebiteľa zašli už tak ďaleko, že sa dotýkajú samej podstaty a primeranosti práva a absolútne nevyhovne, paternalisticky a v rozpore so zásadou rovnosti a zásadou, podľa ktorej právo patrí bdelym, ktoré by mali platiť aj pre privilegovaného spotrebiteľa, spotrebiteľa neprípustne zvýhodňujú v porovnaní s veriteľom, ktorému reálne hrozí riziko nevykonalia ani len elementárneho nároku bez príslušenstva. Spotrebiteľovi tak umožňujú legálne sa obohatiť na úkor veriteľa za asistencie súdov. Priamym aplikovaním § 5b ZOS súd tak porušil zásadu ustanovenú v čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorej výklad a uplatňovanie ústavných zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Navyše vzniká reálna hrozba, že súd by tak spôsobil navrhovateľovi škodu. S poukazom na to, že žalobkyňa si uplatnila svoj nárok žalobou z 29.4.2014, pričom predmetné ustanovenie § 5b ZOS nadobudlo účinnosť až 1.5.2014, žalobkyňa nesúhlasila s rozhodnutím súdu a právnym posúdením veci. Uplatnený nárok nie je premlčaný, keď k podaniu žaloby došlo 29.4.2014 a k výpovedi 31.1.2014 (nešpecifikovala akej výpovedi a čoho, poznámka odvolacieho súdu), s poukazom na § 506 Obch. z. (Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) dôvodila, že žalovaná vykonala poslednú úhradu 14.9.2010, následne po omeškaní s 3 splátkami (viac než 2 splátky) pristúpila právna predchodkyňa žalobkyne k ukončeniu zmluvy. Bola názoru, že súd na daný prípad nesprávne aplikoval ustanovenia O. z., týkajúce sa premlčacej doby, nakoľko bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obch. z., keďže ide o zmluvu o úvere a teda absolútny obchodno-závazkový vzťah aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. Poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 3/2011 z 28.4.2011, 6MCdo 4/2012 z 27.3.2013, rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 15Co/132/2013 z 21.11.2013, rozhodnutie rovnakého súdu z 30.10.2013 sp. zn. 15Co/28/2013 a rozhodnutie Krajského súdu v Trnave z 20.2.2014 sp. zn. 9Co/138/2013. Vzhľadom na uvedené následne v rámci 4-ročnej premlčacej doby nemožno nárok žalobkyne považovať za premlčaný.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadрила, odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd po zistení, že odvolanie podala včas účastníčka konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 201 a § 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach odvolania žalobkyne (§ 212 ods. 1 O. s. p.) v spojení so závislým výrokom o trovách konania (§ 212 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p.. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvého stupňa a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami žalobkyne v odvolaní, odvolací súd dopĺňa ďalšie dôvody.

Súd prvého stupňa správne kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou medzi právnou predchodkyňou žalobkyne a žalovanou ako spotrebiteľský a zmluvu ako spotrebiteľskú zmluvu, keďže táto spĺňa definíčné znaky označujúce jej subjekty a to spotrebiteľa (osobu, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti) a dodávateľa (ktorý je osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti), aj podľa právneho poriadku platného v čase jej uzavretia (§ 52 ods. 3, 4 O. z.). Podľa § 52 ods. 1 O. z. spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podľa ZoSÚ (§ 2 ods. 1 písm. a/) má tiež charakter spotrebiteľského úveru dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Úprava spotrebiteľskej zmluvy potom tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Na ochranu spotrebiteľa boli prijaté viaceré osobitné právne normy a za týmto účelom sa viackrát novelizoval O. z. (ktorým bola dopĺňaná definícia spotrebiteľskej zmluvy), ako aj ZOS. Na úrovni komunitárneho práva bolo prijatých pomerne veľa smerníc a nariadení, ktoré sa týkajú problematiky ochrany spotrebiteľa. Ak by sa úprava obsiahnutá

v smerniciach prevzala do vnútroštátneho právneho poriadku nesprávne, napr. zúžene, mohol by sa dotknutý subjekt (spotrebiteľ) domáhať ochrany svojich práv na Súdnom dvore Európskej únie a žiadať o posúdenie nesúladu národnej úpravy s príslušnou smernicou. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. v rozhodnutí C-106/89 Marleasing SA v. La Commercial International d Alimentation SA., C-334/92 Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial alebo C-91/92 Paola Faccini Dori a Recrep SRL) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárnych noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc). Vzhľadom na nadradenosť komunitárneho práva ako rozhodujúceho faktora pri naplnení cieľa smerníc (predovšetkým čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách chrániaci situáciu znevýhodneného postavenia spotrebiteľa a smerujúci k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou), bolo potrebné pri výklade definície nachádzajúcej sa v ustanovení § 52 O. z. vychádzať z rozšíreného výkladu definície spotrebiteľskej zmluvy, ktorej charakteristickým znakom je, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje, t. j. kvalifikovať ako spotrebiteľskú zmluvu každú zmluvu, bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Bolo preto povinnosťou súdu prvého stupňa reflektovať obsah a účel európskej ochrany spotrebiteľa, obsiahnutý v príslušných smerniciach, aj definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy, keďže žalobkyňa sa domáha svojho nároku voči žalovanej, ktorá je spotrebiteľom. Znenie ustanovenia § 52 ods. 1 O. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy predstavuje správne transponovanú definíciu spotrebiteľskej zmluvy (ktorou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom).

Novelizované ustanovenie § 52 ods. 2 veta tretia O. z. normatívne vyriešilo prednostnú aplikáciu O. z. pred ustanoveniami Obch. z. (na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ). Podľa záverov rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo 12/2014 z 21. apríla 2015 novelizované znenie ustanovenia § 52 ods. 2 veta tretia O. z. (účinné od 1. mája 2014) sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom. Je potrebné zdôrazniť, že súdna prax vyšších súdov, zohľadňujúca nadradenosť komunitárneho práva, ako rozhodujúceho súboru právnych noriem pri výklade národného práva v súvislosti s konaním, v ktorom sa uplatňuje právo proti spotrebiteľovi, ustálila aj do uvedenej doby prednostnú aplikáciu ustanovení O. z. (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/126/2012, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/716/2014). Námitka žalobkyne o nutnosti favorizovať Obch. z. neobstojí, pretože všetky režimy a opatrenia určené na ochranu spotrebiteľa platia bez ohľadu na typ štandardnej formulárovej zmluvy, a teda platili a platia aj vo vzťahu k úverom ako tzv. obchodnoprávnym vzťahom (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/95/2010 z 27. januára 2011).

Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v ktorej jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ), bolo potrebné na daný prípad aplikovať občianskoprávnu úpravu premlčania, ktorá vzhľadom na dĺžku premlčacej doby, je pre žalovanú ako spotrebiteľa priaznivejšia (v porovnaní so štvorročnou premlčacou lehotou podľa Obch. z.). Nič na tom nemení skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodnou veriteľkou a žalovanou je tzv. absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obch. z. bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý môže byť prítomný tak v občianskoprávných ako aj obchodnoprávných vzťahoch. Nemožno opomenúť ani ustanovenie § 54 ods. 1 O. z. podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, a preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy (uvedené už odznelo v rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 5Co/716/2014-63, zo 16. decembra 2014). Pravidlo prednostnej aplikácie ustanovení O. z., ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie, bolo odobrené aj Ústavným súdom Slovenskej republiky, ktorý v uznesení sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 z 19. júna 2013 konštatoval, že prednostným uplatnením O. z. na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obch. z. nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

Odvolačný súd sa rovnako stotožnil s aplikáciou ustanovenia § 5b ZOS na súdnu vec, zakotvujúceho povinnosť súdu v každom konaní preskúmať, či nárok uplatňovaný proti spotrebiteľovi nie je premlčaný (prípadne či nie je daná iná zákonná prekážka, ktorá by neumožňovala nárok po práve priznať).

Uvedené ustanovenie má procesný charakter a bolo zavedené zákonom č. 102/2014 Z. z. a keďže neobsahuje osobitné prechodné ustanovenie, ktoré by účinky posúvalo na veci rozhodované po účinnosti predmetnej právnej úpravy, je potrebné ho aplikovať na všetky súdené veci v čase rozhodovania (ide o tzv. režim okamžitej aplikovateľnosti, uplatňovanej pri procesných predpisoch). Súd prvého stupňa správne kvalifikoval nárok uplatnený žalobkyňou ako premlčaný, aplikujúc hmotnoprávne ustanovenie o všeobecnej trojročnej premlčacej lehote. Pokiaľ bola žaloba podaná na súde 29.4.2014 správne súd prvého stupňa konštatoval, že bola podaná po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa občianskeho práva a žalobu preto správne zamietol.

S poukazom na vyššie uvedené závery, odvolací súd sa nemohol stotožniť s odvolacími námietkami žalobkyne, poukazujúcimi na prednostnú aplikáciu ustanovení Obch. z. aj v prípade spotrebiteľskej zmluvy a s tým spojenú rozhodovaciu činnosť označených súdov. Podľa platného právneho poriadku Slovenskej republiky nie je daná viazanosť právnym názorom vysloveným skorším rozhodnutím súdu rovnakého stupňa, pričom všeobecne záväzný charakter nemajú ani judikáty. V zmysle záverov ústavnoprávnej judikatúry však Ústavný súd akceptuje práve teleologický výklad právnej normy, ako aj interpretačný postup všeobecných súdov, ktorý je spôsobilý v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný korektív pri zisťovaní jej obsahu, účelu a zmyslu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 650/2013). Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie je daná tiež povinnosť eurokonformného výkladu národného práva, so zachovávaním nepriameho účinku jednotlivých smerníc (pri naplnení cieľov vysokej ochrany spotrebiteľa garantovaných komunitárnym právom). Aplikáciu občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania v spotrebiteľských zmluvách potvrdila vyššie uvedená rozhodovacia prax súdov, pričom rozhodnutia vyšších súdov označených žalobkyňou v odvolaní (v citovaných častiach) nezohľadňujú nadradenosť komunitárneho práva, primárne ako aj sekundárne pramene práva Európskej únie, vrátane rozsudkov Súdneho dvora Európskej únie, smerujúce k náležitému vyvažovaniu postavenia spotrebiteľa ako slabšej strany v hmotnoprávných a procesnoprávných vzťahoch (v dôsledku len iluzórnej slobody spotrebiteľa pri uzatváraní zmluvy s dodávateľom a s tým spojenej nerovnováhy zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa). Preto vo svetle eurokonformného výkladu dotknutých právnych noriem nebolo možné sa so žalobkyňou uvádzanými rozhodnutiami na podporu jej tvrdení (v danom prípade) stotožniť. Uvedené sa vzťahuje aj na žalobkyňou citovanú odbornú literatúru.

Dôvera spotrebiteľa v poctivé konanie dodávateľa predpokladá, aby v prípade jej narušenia súd nahradil zdanlivú (formálnu) rovnováhu faktickou. Zahŕňa tiež povinnosť súdu ex offio (z tzv. úradnej povinnosti) preskúmať a prihliadať na neprijateľné podmienky v zmluve. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah, vrátane výberu zmluvného typu (rozsudky SD EÚ C-240/98 až C 244/98 Oceáno Grupo Editorial a Salvat Editores, C-168/05 Mostaza Claro). V kontexte uvedeného bolo potrebné riešiť aj dualizmus právnej úpravy dotknutých inštitútov podľa O. z. a Obch. z.. Najvyšší súd Slovenskej republiky v posudzovanej kauze v konaní sp. zn. 6M Cdo/4/2012 (na ktoré poukazovala žalobkyňa v odvolaní) ani nevyslovil právny názor týkajúci sa favorizácie ustanovení O. z. alebo Obch. z. v prípade spotrebiteľskej zmluvy.

Odvolací súd preto podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o trovách konania úspešnej žalovanej. Súd prvého stupňa dôvodne aplikoval ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p., na základe ktorého vzniklo žalovanej právo na náhradu trov konania, avšak vzhľadom k tomu, že žalovaná si náhradu trov konania neuplatnila a zo spisu vznik trov konania tejto účastníčky nevyplýval, dôvodne žalovanej náhrada trov prvostupňového konania nebola priznaná.

Obdobne aj v odvolacom konaní bola žalovaná úspešná a podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. jej vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Ani tu však žalovaná nepodala návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania a zo spisu vznik trov konania tejto účastníčke nevyplýval, preto žalovanej náhrada trov odvolacieho konania nebola priznaná.

Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.